

seria
BEZDROŻA
CLASSIC

Bezdroża

Słowenia

Słoneczna strona Alp

ERGO
HESTIA®

Ubezpieczenie
w podróży

10 ZASAD

ODPOWIEDZIALNEGO PODRÓŻOWANIA

PODRÓŻUJ ODPOWIEDZIALNIE – DBAJ O ŚRODOWISKO
I DZIEDZICTWO KULTUROWE KRAJÓW I REGIONÓW, KTÓRE ZWIEDZASZ

1

Zaplanuj swoją podróż
i przygotuj się do niej.

2

Naucz się choćby kilku słów i zwrotów
w języku kraju czy regionu, który odwiedzasz.

3

Kupuj lokalne
produkty i pamiątki.

4

Korzystaj z usług miejscowych
ludzi, tak by jak najwięcej
Twoich wydatków wspierało
lokalną gospodarkę.

5

Kosztuj miejscowej kuchni,
kupuj sezonowe produkty
spożywcze na targach
i jarmarkach.

6

Szanuj mieszkańców, ich kulturę
i tradycję, staraj się nie zwracać
na siebie uwagi strojem
i zachowaniem zupełnie
odmiennym od miejscowych
zwyczajów, proś o zgodę, gdy
chcesz zrobić komuś zdjęcie.

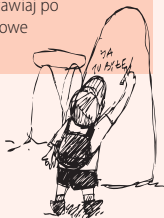
7

Nie zostawiaj po sobie śmieci,
szczególnie w miejscach cennych
przyrodniczo i parkach narodowych.

8

Dbaj o dziedzictwo kulturowe, nie zostawiaj po
sobie śladu, zwiedzając obiekty zabytkowe
i stanowiska archeologiczne.

9

Korzystaj z ekologicznych
środków transportu
i komunikacji publicznej.

10

Podróżuj aktywnie i poznawczo!

- Kup książkę
- Poleć książkę
- Oceń książkę

- Księgarnia internetowa
- Lubię to!
- Nasza społeczność

Magdalena Dobrzańska-Bzowska
Krzysztof Bzowski

Słowenia

Słoneczna strona Alp

© Matej Kastelic / Shutterstock.com

*Przyjaciele, obrodziło
Młode wino, słodki sok,
Co nam życie wlewa w żyły,
Rozjaśnia nam serce, wzrok,
Więc utopmy w nim kłopoty,
Bo nadzieję budzi w lot!*

*Kto z nas pierwszy jest przy wenie
By nam Bracia toast wzniośł?
Niech Bóg chroni lud Słowenii
Aby kwitł i aby rósł,
(...) Niech Bóg chroni Was Słowenki
Śliczne kwiaty naszych gór,
Nie ma dziewcząt równie pięknych
Pośród całej ziemi cór.*

Fragment wiersza France Prešerena *Toast*
(obecnie hymn Słowenii)
w przekładzie Seweryna Pollaka

Kup książkę

Poleć książkę

Niezbędnik turysty

zawsze pod ręką

Godło Słowenii

Flaga Słowenii

Polskie placówki dyplomatyczne w Słowenii

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Lublanie,

Bežigrad 10;

☎ +386 1 4364718, 4364712,

tel. dyżurny: +386 41 750 508;

🌐 www.lublna.msz.gov.pl

Konsulat Honorowy Rzeczypospolitej Polskiej w Nowej Goricy, Vipavska cesta 13; ☎ +386 5 3936410;

🌐 konsulatrp@siol.net

Strefa czasowa

Słowenia leży w tej samej strefie czasowej co Polska:

- UTC+1 (czas zimowy)

- UTC+2 (czas letni)

Ważne telefony

Straż pożarna i pogotowie ratunkowe: ☎ 112

Policja: ☎ 113

Pomoc drogowa AMZS: ☎ 1987

Informacja telefoniczna: ☎ 1188

Numery kierunkowe

Do Polski: +48

Do Słowenii: +386

Języki

Język urzędowy: słoweński

Inne używane języki:

chorwacki, serbski; węgierski

i włoski w regionach

przygranicznych; większość

Słowenców mówi po angielsku

Klimat

Na wybrzeżu:

śródmorzeski

W głębi kraju: kontynentalny

umiarkowany (zbliżony do

klimatu, jaki występuje w Polsce)

W górach: alpejski

Turystyczny savoir-vivre

Normy zachowania i zwyczaje obowiązujące w Słowenii są bardzo podobne do polskich.

Ciekawostką może być to, że przy wznoszeniu toastów należy patrzeć ludziom w oczy.

Przepisy drogowe

- Dopuszczalne prędkości: w terenie zabudowanym 50 km/godz., poza terenem zabudowanym 90 km/godz., na autostradzie 130 km/godz.
- Dopuszczalna zawartość alkoholu we krwi: 0,5‰ (kierowcy, którzy nie mają minimum 2-letniego doświadczenia – 0,0‰).
- Wszystkie autostrady i drogi ekspresowe są płatne. Pojazdy o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony oraz motocykle muszą mieć ważną winietę.

Więcej zob. s. 36.

Kup książkę

Poleć książkę

Zagrożenia

Słowenia jest bezpiecznym krajem, wystarczy więc kierować się zdrowym rozsądkiem, a ponadto:

- nie obnosić się z zasobnością portfela;
 - nocą unikać podejrzanych uliczek i knajp;
 - nie kapać się w miejscach, gdzie jest to zabronione.
- Więcej zob. s. 38.

Przydatne zwroty

dzień dobry – dobro jutro / dober dan	Zabłądziłem – Izgubil sem se
do widzenia – nasvidenje	Gdzie jest...? – Kje je...?
dziękuję – hvala	dworzec autobusowy – avtobusni kolodvor, avtobusna postaja
proszę – prosim	dworzec kolejowy – kolodvor, železniška postaja
przepraszam – oprosti/oprostitute	lotnisko – letališče
Proszę mówić wolniej – Prosim, govorite malo počaseje...	Szukam noclegu – Iščem prenočišče
Nie rozumiem – Ne razumem	Ile plaćę? – Koliko plačam?,
Jestem z Polski – Ja sam iz Poljske	Koliko to stane?
Mam na imię – Ime mi je...	

Więcej zob. *Słowniczek*, s. 314

Jeśli lubisz przyrodę...

...koniecznie odwiedź:

- piękne wodospady w wąwozie Soteska Pekel (s. 101)
- krasowe Jaskinie Škocjanske (s. 120)
- akwarium w Piranie (s. 146)
- Park Naturalny Saliny Sečovelje (s. 146)
- okresowo zanikające Jezioro Cerknickie (s. 173)
- Jaskinię Planinską – największą wodną jaskinię w Słowenii (s. 207)
- Jaskinię Postojną – najsłynniejszą słoweńską jaskinię (s. 209)
- Alpy Julijskie i najwyższy szczyt Słowenii – Triglav (s. 286)

Jeśli lubisz kurorty i uzdrowiska...

...koniecznie odwiedź:

- słynny górski kurort Bovec (s. 106)
- Portorož – nadmorski kurort o międzynarodowej sławie (s. 150)
- uzdrowiska cieplicowe Dolenjskie Toplice i Šmarješke Toplice (s. 179 i 207)
- Moravske Toplice z najcieplejszymi źródłami termalnymi w Słowenii (s. 258)
- Rogašką Slatinę – najsłynniejsze uzdrowisko słoweńskie (s. 272)

Jeśli lubisz nietypowe muzea...

...koniecznie odwiedź:

- Słoweńskie Muzeum Techniki w Bistrej (s. 101)
- Muzeum Modelarstwa Okrętowego w Izoli (s. 117)
- Muzeum Wojny I Wojny Światowej na Soczy w Kobaridzie (s. 127)
- Muzeum Mleczarstwa w Kobaridzie (s. 127)
- Partyzancki Szpital Franja koło wsi Dolenji Novaki (s. 176)
- Muzeum Pszczelarstwa w Radovljicy (s. 215)
- Centrum Kultury Europejskich Technologii Kosmicznych w miejscowości Vitanje (s. 242)

Jeśli lubisz malownicze zakątki...

...koniecznie zobacz:

- Most Smoka – najpiękniejszą przeprawę w Lublanie (s. 82)
- cmentarz Żale pod Lublaną (s. 100)
- starówki w Izoli i Koprze (s. 116 i 130)
- otoczone murami obronnymi średniowieczne miasteczko Štanjel (s. 154)
- Jezioro Bledzkie z barokowym kościołem na wyspie (s. 165)
- starówkę w Ptujju – najstarszym mieście Słowenii (s. 263)

Zobacz koniecznie

1 Lublana

Stolica Słowenii to polityczne, gospodarcze i kulturalne serce tego niewielkiego kraju. Wśród wielu atrakcji Lublany szczególnie warto zobaczyć malownicze Stare Miasto ze wspaniałym barokowym kościołem Świętej Trójcy, stojącym na wysokim wzgórzu zamkiem i strzeżonym przez baśniowe jaszczury Mostem Smoka. Więcej zob. s. 73.

Mestni trg – serce Lublany

© Matej Kastelic / Shutterstock.com

Kup książkę

Poleć książkę

2 Kopalnia rtęci w Idriji

Idrija stanowiła drugi co do wielkości w Europie – po hiszpańskiej kopalni Almaden – ośrodek wydobycia rtęci. Żywe srebro pozyskiwano tu już od XV w. Kopalnię w Idriji zamknięto dopiero po ok. 500 latach nieprzerwanej pracy, a w 2012 r. wpisano ją na listę UNESCO. Dziś uwagę zwracają przede wszystkim pozostałości składów rtęci i infrastruktury górniczej. Więcej zob. s. 113.

Miasteczko górnicze w Idriji

© Stephen Colebourne [CC BY 2.0] Wikimedia Commons

© Matic Stojis / Shutterstock.com

Stara Izola

3 Izola

Izola zachwyca niewielkim, ale bardzo malowniczym starym miastem. Nie ma tu zabytków najwyższej klasy, więc jest spokojniej niż w Piranie, a na uliczkach nie tłoczą się turyści. Dzięki temu w Izoli wciąż jeszcze można poczuć atmosferę dawnej rybackiej osady. Więcej zob. s. 115.

4 Jaskinie Škocjanske

Jaskinie Škocjanske to podziemny fenomen Krasu i Słowenii, a także jedne z najwspanialszych jaskiń na świecie. Na ogromny labirynt wapiennych grot składają się m.in. jedna z największych znanych komór podziemnych, ok. 6 km korytarzy i liczne wodospady. Ten cud natury w 1996 r. wpisano na listę UNESCO. Więcej zob. s. 120.

© Totajla / Shutterstock.com

Kup książkę

Poleć książkę

Panorama Piranu

5 Piran

Malowniczo położony na wydłużonym skalistym cyplu Piran jest jednym z piękniejszych miast adriatyckiego wybrzeża. Po ciasnych zaułkach spacerują tłuste koty, nad malowniczym rynkiem góruje okazały kościół z wyniosłą dzwonnica, a całe miasteczko tętni krokami licznych turystów. Więcej zob. s. 140.

© Fesus Robert / Shutterstock.com

6 Bled

Turkusowo-zielone Jezioro Bledzkie z wyspą, na której stoi barokowy kościół, i wznoszącą się ponad taflą wody majestatyczną skałą z zamkiem na szczycie wygląda jak z pocztówki, zwłaszcza że jego tło stanowi niedalekie pasma gór. Więcej zob. s. 162.

© Jezioro Bledzkie

© jipass77 / Shutterstock.com

7 Jaskinia Postojna

Najpiękniejsza słoweńska jaskinia słynie ze wspaniałej szaty naciekowej. Miejsc z tak fantastycznymi stalaktytami i stalagmitami niewiele jest nie tylko w Europie, ale i na świecie. Więcej zob. s. 206.

Kup książkę

Poleć książkę

Widok na Maribor

8 Maribor

Drugie co do wielkości miasto w Słowenii ma ciekawą (i niezatłoczoną!) starówkę z uroczymi kamieniczkami i piwnicami, w których przechowywano wina z rozległych winnic zajmujących zbocza pobliskich wzgórz. W Mariborze można zobaczyć m.in. najstarszą winorośl na świecie – ma niemal 400 lat. Więcej zob. s. 248.

9 Ptuj

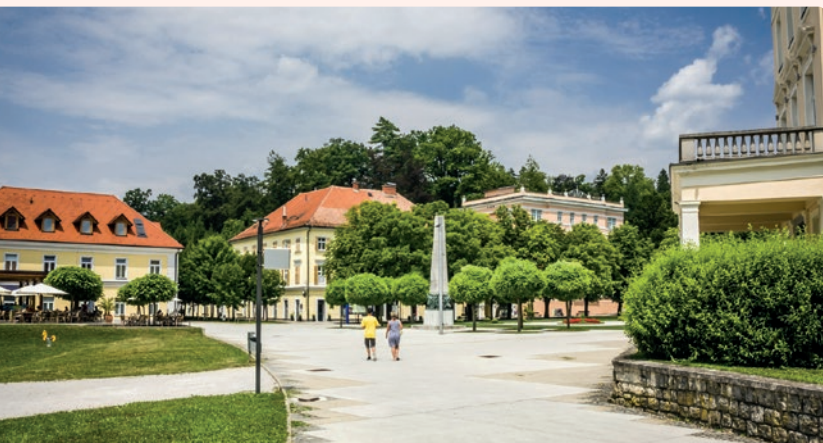
Najstarsze miasto Słowenii ma piękną starówkę rozciągającą się u stóp wzgórza z dominującym nad okolicą zamkiem. Warto nie tylko zwiedzić tutejsze zabytki (m.in. zamek, klasztor dominikański, wieżę-lapidarium) – ale też skosztować w jednej z knajpek wina ze wzgórz Haloze, jednego z najważniejszych regionów upraw winorośli w Słowenii. Więcej zob. s. 262.

Ptuj – starówka

Kup książkę

Poleć książkę

© Anilah / Shutterstock.com

Zabudowa uzdrowskowa Rogaškej Slatiny

10 Rogaška Slatina

Największe słoweńskie uzdrowisko leży wśród niewysokich, malowniczych gór. Kuracji leczniczymi wodami zażywają tu głównie osoby z chorobami układu moczowego, przewodu pokarmowego, cukrzycą, otyłością i astmą. Więcej zob. s. 272.

11 Alpy Julijskie i Triglav

Alpy Julijskie to najwyższe i najbardziej rozległe pasmo górskie Słowenii. Jest to też najpiękniejszy zakątek kraju, gdzie corocznie przyjeżdżają tysiące turystów chcących zdobyć najwyższy słoweński szczyt: Triglav (2864 m n.p.m.). Więcej zob. s. 286.

Alpy Julijskie

© Dominik Michalek / Shutterstock.com

Kup książkę

Poleć książkę

Zwiedzanie Słowenii

W przewodniku zastosowano podział na regiony odpowiadające słoweńskim krajinom geograficznym. Zostały one opisane w trzech rozdziałach: Primorska (Južna i Severna), Kranjska (Gorenjska, Notranjska i Dolenjska) oraz Štajerska, Koroška i Prekmurje. Poszczególne miejscowości w wydzielonych regionach posegregowano alfabetycznie, co powinno ułatwić odszukanie odpowiedniej nazwy. Osobny rozdział poświęcono stolicy i jej okolicom. Opis każdego regionu poprzedza mapa z zaznaczonymi na niej miejscami opisanymi

w przewodniku i gwiazdkami oznaczającymi najcenniejsze zabytki na tym terenie. Poszczególne rozdziały uzupełniono również licznymi planami miast lub miejsc, które stanowią szczególną atrakcję na danym obszarze.

Przy opisie regionów zwrócono uwagę na główne atrakcje miast słoweńskich: muzea, galerie, zamki, kościoły, twierdze i zabytki techniki. Dodatkowo została przybliżona historia wybranych miejsc, zamieszczono także informacje na temat zabytków architektury oraz atrakcji przyrodniczych danego terenu.

Kup książkę

Poleć książkę

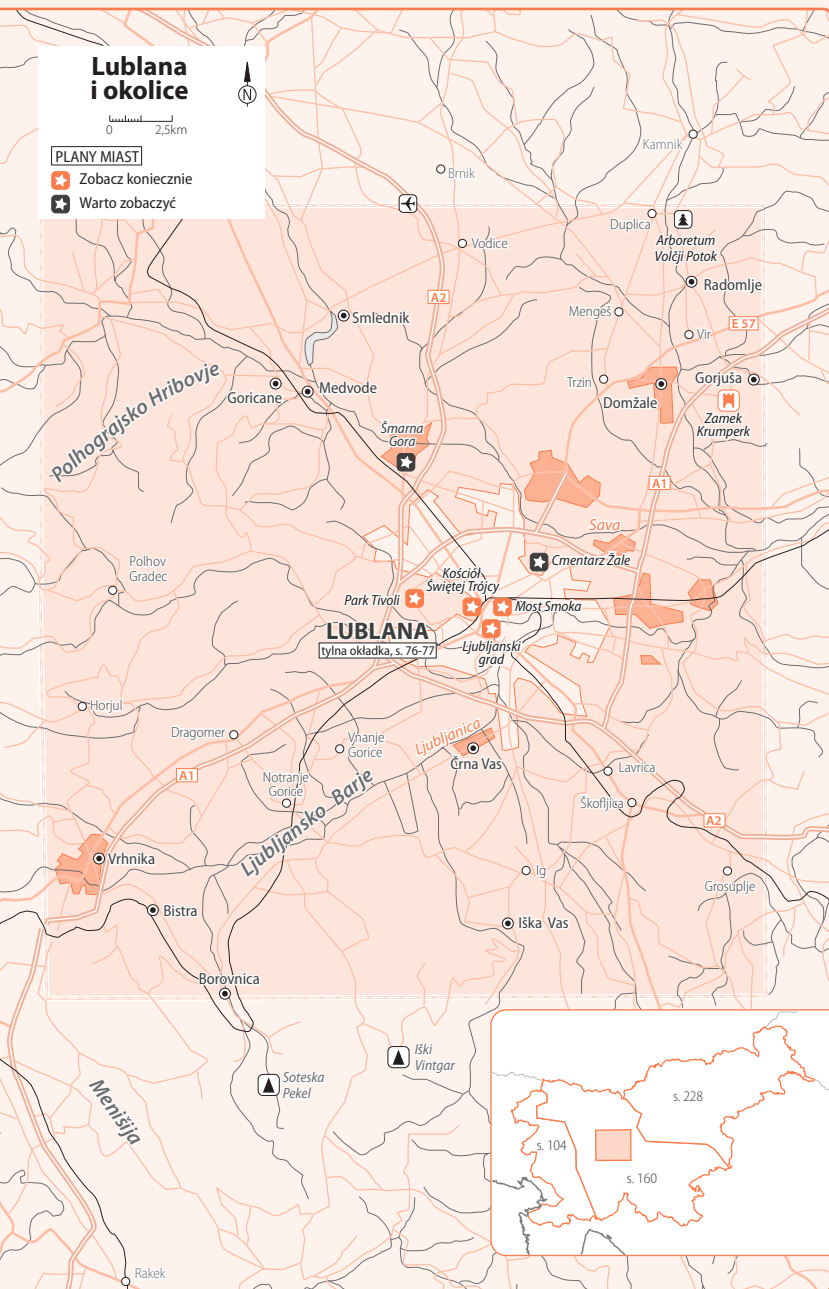
Lublana i okolice

0 2,5km

PLANY MIAST

- Zobacz koniecznie
- Warto zobaczyć

Kup książkę

Poleć książkę

Lublana

 249,7 tys

Lublana (Ljubljana) to najważniejszy i największy ośrodek administracyjny Słowenii, w którym skupia się życie polityczne, gospodarcze i kulturalne tego niewielkiego kraju. Jak na warunki słoweńskie jest dużym miastem, liczy bowiem prawie 300 tys. mieszkańców. To także miasto uniwersyteckie, na skutek czego liczba jego ludności znacznie powiększa się wraz z początkiem roku akademickiego.

Jak na europejską stolicę przystało, Lublana oferuje turystom wiele atrakcji. Szczególnie warte zobaczenia jest niewielkie Stare Miasto, położone malowniczo u stóp stromego wzgórza zamkowego, nad rzeką Ljubljanicą. Dla miłośników architektury gratką może być wędrowka śladami dzieł sławnego Jožego Plečnika, tworzącego w 1. poł. XX w. Przebywając tutaj, koniecznie trzeba skorzystać z bogatej oferty kulturalnej miasta. Można też spędzać czas aktywnie, np. spacerować ulicami, po malowniczych parkach i skwerach (szczególnie wart polecenia jest park Tivoli) lub wyjechać poza miasto. Otaczające Lublanę malownicze pogórza pozwalają oderwać się od miejskiego gwaru, zakosztować przyrody i nacieszyć oczy pięknymi widokami. Lublana leży w samym sercu Słowenii. Ze względu na niewielką powierzchnię kraju ze stolicy wszędzie jest blisko, dzięki czemu jest ona dobrym punktem wypadkowym do zwiedzania zarówno kurortów nad morzem, jak i terenów alpejskich. Przechodzą przez nią także główne szlaki komunikacyjne łączące Europę Środkową z Półwyspem Bałkańskim.

- **Kościół Świętej Trójcy** (s. 79)
– najbardziej spektakularna barokowa świątynia w mieście
- **Ljubljanski grad** (s. 83) – zamek na wysokim wzgórzu
- **Most Smoka** (s. 82) – najpiękniejszy most w stolicy, strzeżony przez baśniowe smoki
- **Park Tivoli** (s. 88) – świetne miejsce na spacer i wypoczynek
- **Šmarna Gora** (s. 100) – ulubione miejsce weekendowego wypoczynku mieszkańców Lublany
- **Žale** (s. 100) – zabytkowy cmentarz miejski, dzieło Jožego Plečnika

Kup książkę

Poleć książkę

Historia

Jedną z barwnych legend dotyczących powstania Lublany głosi, że miasto zostało założone przez mitycznego Jazona i Argonautów. Uciekając przed królem Ajetesem, którego pozbawili złotego runa, poprzez Morze Czarne i Dunaj wpłynęli do Sawy i Ljubljanicy. Tutaj napotkali groźnego smoka, którego szczęśliwie udało im się pokonać. Na pamiątkę tych wydarzeń do dzisiejszego dnia smok jest symbolem miasta, a jego wizerunek znajduje się w herbie Lublany.

Ślady najstarszego osadnictwa datuje się na 2000 r. p.n.e. Nieznane jest pochodzenie tych, którzy jako pierwsi zamieszkali obszar bagien kotliny Ljubljansko barje na południe od miasta. W późnej epoce brązu na obszar obecnej Lublany przybyli Illirowie, a ok. 300 r. p.n.e. Celtowie. Osadnictwo rzymskie rozpoczęło się ok. 50 r. p.n.e. od założenia niewielkiej osady handlowej. Iulia Emona, jak nazwali Lublanę nowi przybysze, rozciągała się na południowy wschód od dzisiejszego starego centrum. Był to okres wspianego rozkwitu miasta, o czym świadczą odkryte przez archeologów pozostałości rzymskich domów, świątyń, grobowców, pomników i mozaik. Otoczone murem miasto miało kanalizację i murowaną zabudowę. Kres rzymskiej Emonie przyniósł upadek cesarstwa rzymskiego, a po najeździe Attyli i Hunów w 452 r. pograżyła się ona w ruinie.

Słowianie przybyli do Lublany w VI w. i osiedlili się na terenie dzisiejszego wzgórza zamkowego. Z czasem poniżej zamku zaczęło rozwijać się średniowieczne miasto. Około 1000 r. większość jego terytorium znalazła się pod panowaniem feudalnych władców z rodu Breže-Seliški. Na początku XII w. Lublana i prowincja Kraina weszły w posiadanie książąt Karantanii. Nazwa „Lublana” po

raz pierwszy pojawiła się w źródłach historycznych w 1144 r. w brzmieniu niemieckim (Laibach), a w brzmieniu słoweńskim (Luwigana) dwa lata później.

W XIII w. Lublana została stolicą prowincji Kraina. W tym czasie rozwinęły się trzy różniące się charakterem części miasta skupione wokół placów: Stari trg, gdzie mieszkali głównie rzemieślnicy, Mestni trg – siedziba administracji kościelnej i miejskiej, oraz Novi trg – dzielnica bogatego mieszczaństwa i szlachty. Do miasta prowadziło pięć bram, a na rzece były dwa mosty. Od 1220 r. Lublana biła własną monetę. Władze miejskie w tym czasie składały się z reprezentantów społeczeństwa: miejskiego sądu, wójta i obywateli, zwłaszcza rzemieślników skupionych w cechach. Każdy z cechów dbał o zapewnienie sobie jak największego znaczenia i wpływów, np. warsztaty szewców znajdowały się po dwóch stronach mostu Szewców, dzięki czemu ta okolica stała się centrum ich cechu. Ciężka dola czekała piekarzy, którzy oszukiwali przy wypieku chleba – karani byli poprzez zanurzenie w Ljubljanicy z mostu Szewców. A w średniowieczu rzeka ta nie była wzorem czystości!

W 1335 r. Lublana z całą Krainą znalazła się pod panowaniem Habsburgów. Taki stan utrzymywał się do I wojny światowej, nie licząc okresu napoleońskiego. Nowi władcy obdarzyli miasto licznymi przywilejami, co spowodowało przybycie do Lublany wielu kupców i rzemieślników z całej Europy. Najlicniejsze grupy imigrantów tworzyli Niemcy, Włosi, Hiszpanie, Anglicy, Szwedzi i Żydzi (ich dzielnica powstała naprzeciwko Nowego trgu). Lublana, dzięki korzystnemu położeniu geograficznemu, stała się ważnym ośrodkiem handlu i rzemiosła. Wzrosła także jej rola jako centrum sztuki: powstawało tu coraz więcej warsztatów rzeźbiarzy i malarzy, utworzono szkołę muzyczną. W 1461 r. miasto stało

Kup książkę

Poleć książkę

się siedzibą biskupstwa. Po trzęsieniu ziemi w 1511 r. otrzymało nową, renesansową zabudowę. Drewniane domy zastąpiono murewanymi, a mury miejskie wzmocniono, aby ochronić się przed najazdem tureckim.

Na początku XVI w. miasto zamieszkiwało 5 tys. mieszkańców, z czego 70% mówiło po słoweńsku. W tym czasie Lublana była ważnym ośrodkiem reformacji i kultury słoweńskiej. Tutaj mieszkali i tworzyli najwybitniejsi przedstawiciele słoweńskiego odrodzenia: Primož Trubar (1508–86), który jako pierwszy opublikował dwie książki napisane w języku słoweńskim: *Katechizm* i *Abecednik*, oraz Jurij Dalmatin (1547–89) – pierwszy tłumacz *Biblii* na słoweński. Wtedy też utworzono w Lublanie pierwsze liceum i drukarnię.

Ważnym momentem w dziejach słoweńskiej oświaty było założenie w 1693 r. *Academii Operosorum Labacensis* – szkoły z silnymi wpływami włoskimi. Zainicjowała ona powstanie pierwszej publicznej biblioteki, zapraszała również znanych europejskich mistrzów budownictwa, rzeźbiarzy i malarzy. Dzięki nim domy zyskały nowy, barokowy wygląd, a we wnętrzach pojawiły się arkadowe dziedzińce i klatki schodowe. W stylu barokowym odnowiono także wiele kościołów. W tym czasie Francesco Robba zbudował piękną fontannę Trzech Rzek Krainy, która została umieszczona przed nowym budynkiem ratusza miejskiego i jest jednym z najwspanialszych przykładów sztuki barokowej w mieście. W 1701 r. w Lublanie powstała filharmonia. Zarówno filharmonia, jak i jej orkiestra cieszyły się sporą estymą w ówczesnej Europie. Honorowymi członkami tej ostatniej byli słynni kompozytorzy: Joseph Haydn, Johannes Brahms, Ludwig van Beethoven i skrzypek Niccolò Paganini.

W okresie napoleońskim, od 1809 do 1813 r., miasto było stolicą Prowincji Iliryskich. Po ponownym dojsciu Habsburgów

do władzy w Lublanie w 1821 r. odbył się jeden z kongresów Świętego Przymierza, w którym udział wzięli cesarz Austrii Franciszek I, car rosyjski Aleksander I Romanow oraz królowie: pruski (Fryderyk Wilhelm III) i Neapolu (Fryderyk I). Na pamiątkę tych wydarzeń do dzisiaj jeden z głównych placów miasta nosi nazwę Kongresni trg.

Pierwsza połowa XIX w. to okres, w którym dokonano wielu zmian urbanizacyjnych: umocniono brzegi Ljublanicy, drewniane mosty zastąpiono stalowymi i kamiennymi, w 1849 r. pierwsza linia kolejowa połączyła Lublanę z Wiedniem, a osiem lat później ukończono połączenie z Triestem, dzięki czemu rozwinęła się dzielnica pomiędzy starym centrum a linią kolejową. Jednocześnie nastąpiło ożywienie życia kulturalnego w mieście. Zmiany zapoczątkował poeta France Prešeren, wokół którego zgromadziło się grono literatów. W 1860 r. powstało Słoweńskie Stowarzyszenie Literackie, publikujące kilka dzienników. Lublana stała się kulturalnym centrum Słoweńców, a w 1882 r. pierwszy Słoweniec został burmistrzem miasta. Ciosem dla Lublany było wielkie trzęsienie ziemi w 1895 r., ale też dzięki odbudowie, przy której pracowali architekci z Austrii i Czech, zyskała ona nowy, modernistyczny wygląd. Podczas rekonstrukcji miasta wybudowano nowy wodociąg (1890), wprowadzono elektryczność (1897), kanalizację (1898) i komunikację tramwajową (1901).

Pierwsza wojna światowa nie przyniosła Lublanie spustoszeń. Wraz z jej końcem i upadkiem dynastii Habsburgów miasto weszło w skład Królestwa Serbów, Chorwatów i Słoweńców, stając się administracyjnym i politycznym centrum Słowenii. Powstało wówczas kilka ważnych instytucji: Galeria Narodowa (1918), Uniwersytet Lublański (1919) oraz Akademia Nauk i Sztuk (1938). Wtedy także rozwinęła się nowa

Kup książkę

Poleć książkę

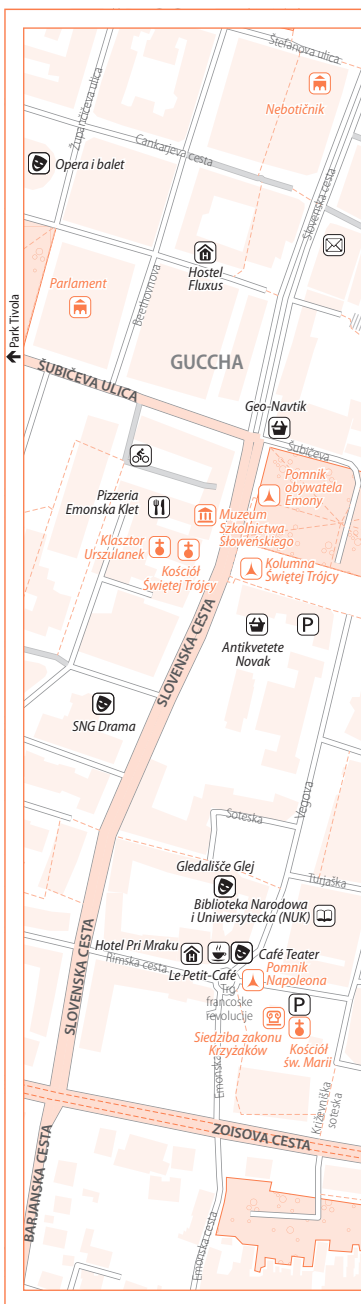
dzielnica mieszkalna Bežigrad. W okresie międzywojennym oblicze Lublany zostało odmienione przez wybitnego architekta Jožego Plečnika.

Podczas II wojny światowej miasto znalazło się pod okupacją włoską, a następnie niemiecką. Ponieważ Lublana była ważnym punktem oporu, w 1942 r. władze okupacyjne, chcąc ograniczyć działalność partyzantów, otoczyły miasto ponad 30-kilometrowym drutem kolczastym. Na jego pamiątkę utworzono Szlak Pamięci (Pot spominov). Po II wojnie światowej Lublana została stolicą Socjalistycznej Republiki Słowenii i weszła w skład Jugosławii. Obok Belgradu i Zagrzebia była jednym z najważniejszych ośrodków naukowych, przemysłowych i kulturalnych federacji. Wreszcie, po ogłoszeniu niepodległości przez Słowenię 26 czerwca 1991 r., Lublana została miastem stołecznym niepodległego państwa.

Warto zobaczyć

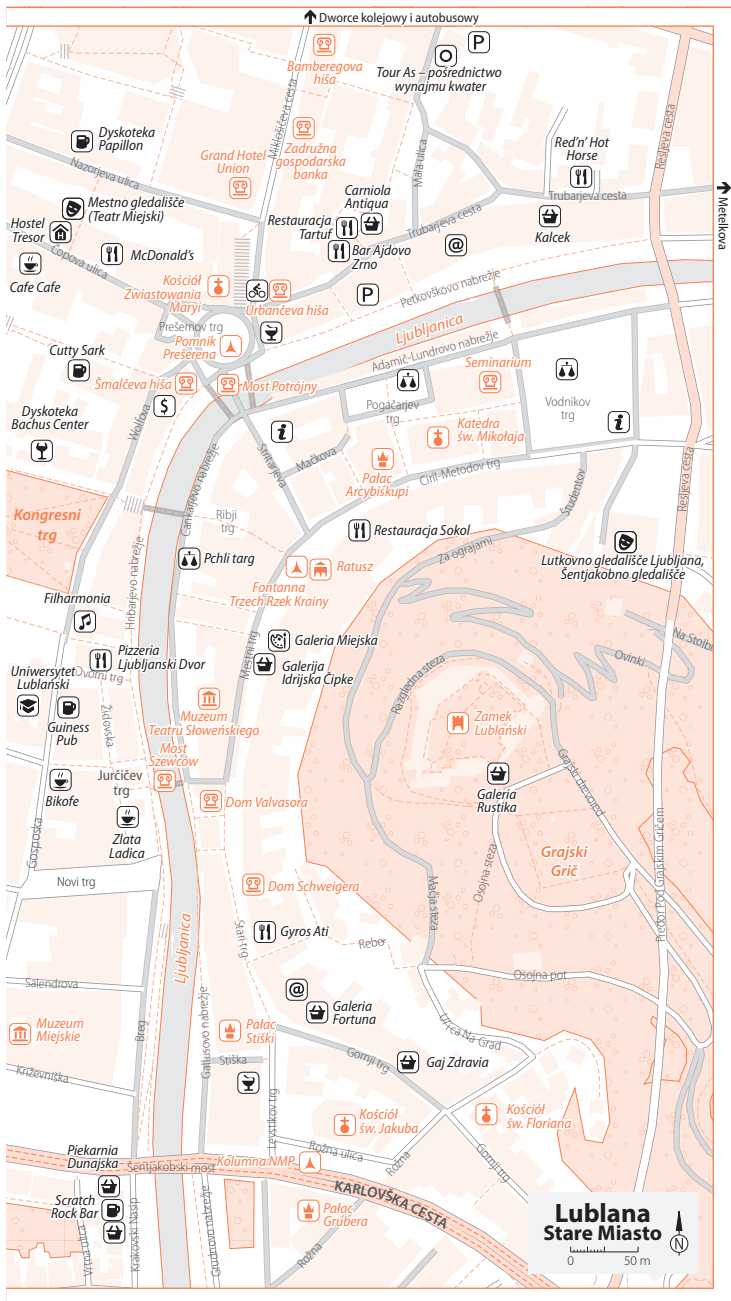
Położenie Lublany w śródgórskiej kotlinie przedzielonej wąskim pasem wzgórz powoduje, że miasto ma dość specyficzny układ urbanistyczny. Od północnej i południowej strony wspomnianych wzgórz zabudowa rozlewa się szeroko na płaskim terenie wzdłuż najważniejszych osi komunikacyjnych, natomiast samo centrum miasta jest wciśnięte w przerwę między zalesionymi wzgórzem Golovec i wzgórzem zamkowym na wschodzie a Tivolskim vrhem na zachodzie. Dzięki takiemu układowi plan miasta przypomina trochę wielką, pięcioramienną gwiazdę.

Główną ulicą miasta jest duży, wielkomiejski bulwar Slovenska cesta, przebiegający z północy na południe. Stare miasto rozciąga się na wschód od niego, wzdłuż rzeki Ljubljanicy, opływającej od zachodu i północy wzgórze zamkowe. To właściwie

Kup książkę

Poleć książkę

tylko kilka wydłużonych placów (często przypominających szersze ulice): Mestni trg z ratuszem, Ciril-Metodov trg, Stari trg i Gornji trg na wschodnim brzegu rzeki, ulice Trubarjeva, Wolfova i Gosposka po zachodniej stronie oraz oczywiście ciąg ulic nadrzecznych zwanych nabrzeżami (*nabrežje*). Ulica Wolfova łączy dwa ważne, śródmiejskie place – Prešernov trg z Kongresnim trgiem. Z kolei dzielnica między Slovenską cestą a parkiem Tivoli (oraz zachodnią obwodnicą centrum – Tivolską cestą) to najbardziej elegancka część miasta oraz kwartał rządowy – tu znajdują się: pałac prezydencki, budynek parlamentu, siedziba rządu oraz liczne ambasady, najważniejsze muzea, teatr i opera. Od północy centrum miasta ogranicza linia kolejowa z głównym dworcem, wzdłuż której ciągnie się wydłużony Trg Osvobodilne fronte oraz Masarykova cesta. Z kolei od południa ograniczeniem interesującego nas centrum miasta jest długa ulica podzielona na kilka odcinków z różnymi nazwami: Aškerčeva cesta, Zoisova cesta, Karlovška cesta.

Od centrum miasta rozchodzą się w pięciu kierunkach ważne arterie komunikacyjne, wzdłuż których ciągną się dalsze dzielnice miasta. Są to kolejno: na południowy zachód, wzdłuż Tržaškije cesty (w kierunku Postojnej, na wybrzeże i do Triestu) – przedmieście Vič; na południowy wschód przy Dolenjskije cesty (kierunek na Novo mesto i Zagrzeb) – Rakovnik i Rudnik; na wschód – wzdłuż Zaloškije cesty (ważny szlak kolejowy Doliną Sawy w stronę Celje i Mariboru) – dzielnica Moste; na północ – wielki bulwar Dunajska cesta (główna szosa na Celje i Maribor) przechodzi przez rozległy Bežigrad; na północny zachód poprzez liczne osiedla dzielnicy Šiška wiedzie Celovška cesta (do Kranja i przez góry do Austrii).

Kup książkę

Ljubljana tourist card

Specjalna karta uprawniająca do bezpłatnych przejazdów autobusami miejskimi, połączona z ofertą darmowych lub zniżkowych wejść do muzeów i galerii, bezpłatnego dostępu do internetu oraz różnymi rabatami na pamiątki, noclegi i posiłki w restauracjach w wybranych punktach, honorujących Ljubljana tourist card. Można ją wykupić na 24, 48 lub 72 godziny, koszt dla osoby dorosłej to odpowiednio 20, 70, 27 i 31,50 EUR, dla dzieci w wieku 6–14 lat przewidziane są zniżki. Karta jest dostępna np. w biurach informacji turystycznej, ale przy zakupie przez internet można uzyskać dodatkowe 10% rabatu.

Stare miasto w Lublanie jest doprawdy miniaturowe – by przejść z jego jednego krańca na drugi wystarczy 10–15 min. Ale by zwiedzić kilka tutejszych kościołów, zamek oraz muzea – potrzeba znacznie więcej czasu.

Kongresni trg

Plac Kongresowy jest dobrym punktem początkowym spaceru po lublańskiej starówce. Na skraju dużego skweru stoi kopia **pomnika obywatela Emony**, znaleziona tutaj w 1836 r. i początkowo błędnie rozpoznana jako pomnik cesarza Konstantyna. Po drugiej stronie terenów zielonych, w dolnej części placu, widzimy elegancki, neobarokowy gmach – to lublańska **filharmonia**, jedna z pierwszych w Europie. Tuż obok znajduje się główny budynek **Uniwersytetu Lublańskiego**. Ten wielki gmach wzniesiono w latach 1896–1902 jako siedzibę Sejmu Krajowego Krainy. Niedaleko, przy zachodniej pierzei placu, wznosi się jeden z najcenniejszych zabytków miasta, kościół Świętej Trójcy.

Poleć książkę

Kościół Świętej Trójcy

Kościół Świętej Trójcy (📍 codz. 6.30–7.30, 9.00–11.00, 16.00–19.00), przy którym znajduje się **klasztór Urszulanek**, to jeden z najpiękniejszych barokowych obiektów sakralnych w mieście. Budynek o niezwyklej fasadzie zwieńczonej falistym, ostrołukowym szczytem powstał w latach 1718–26, prawdopodobnie wg projektu Carla Martinuzziego. We wnętrzu możemy podziwiać wspaniałą główny ołtarz autorstwa Francesca Robby. Malowidła w bocznych ołtarzach są dziełem Valentina Metzingera i Mateusza Langusa. Przed kościołem stoi **kolumna Świętej Trójcy** – drewnianą rzeźbę, ustawioną w 1693 r. jako wotum wdzięczności za uratowanie miasta przed zarazą, zamieniono w 1721 r. na kamienny monument wyrzeźbiony przez F. Robbę.

Biblioteka Narodowa i Uniwersytecka

Gmach Biblioteki Narodowej i Uniwersyteckiej (Narodna in univerzitetna knjizica – NUK; ul. Turjaška 1) to oryginalna budowla z fasadami wyróżniającymi się trójkątnymi,

niewielkimi wykuszami okien i ciekawymi detalami architektonicznymi. Wzniesiono ją w latach 1936–41 wg projektu wielkiego słoweńskiego architekta Jožego Plečnika. Jego autorstwa jest również stylowe wnętrze biblioteki. Dawniej w tym miejscu stał pałac Ducal, należący do znanej rodziny Turjak (Auersperg), zniszczony przez trzęsienie ziemi w 1895 r. Warto przyrzeć się głównej bramie biblioteki, z zachowanymi oryginalnymi klamkami. Od strony zachodniej ustawiono pomniki słoweńskich sławistów, a kawałek dalej – słoweńskich muzyków. Warto zajrzeć na pobliski **Novi trg** – wydłużony plac, przy którym swoje siedziby miały miejscowe rody arystokratyczne. Wszystkie budynki zachowały interesujące barokowe fasady.

Trg francoske revolucije

Po południowej stronie biblioteki znajduje się plac Rewolucji Francuskiej. Na środku stoi okazały obelisk – to **pomnik cesarza Napoleona Bonaparte**go, autorstwa Jožego Plečnika, wzniesiony z wdzięczności

© kasto / Depositphotos.com

Kościół Świętej Trójcy w Lublanie

Kup książkę

Poleć książkę

Lubisz podróżować samodzielnie? Chciałbyś poznać historię, kulturę i przyrodnicze atrakcje odwiedzanych krajów, regionów i miast? Seria **Bezdroża Classic** powstała z myślą o Tobie! Ten przewodnik pomoże Ci zaplanować wyjazd, stanie się Twoim wiernym towarzyszem podróży i zapewni pasjonującą lekturę także po powrocie!

W przewodniku:

- niezbędne informacje praktyczne i krajoznawcze
- szczegółowe opisy regionów, miejscowości, zabytków i obiektów przyrodniczych
- kalendarium wydarzeń kulturalnych
- liczne ciekawostki
- przydatny słowniczek

24 mapy i plany

20 propozycji tras górskich

10 propozycji tras rowerowych

5 propozycji tras samochodowych

zobacz koniecznie

niezbędnik turysty

przejrzysty układ

mapy z oznaczeniem
atrakcji

polonika

Nr katalogowy: 25094

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900

0 601 339900

➤ <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane:
➤ <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
➤ <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ISBN 978-83-283-0076-7

9 788328 300767 >

Cena 42,90 zł

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

- 1. ZAREJESTRUJ SIĘ**
- 2. PREZENTUJ KSIĄŻKI**
- 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ**

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>